

การศึกษาพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน ของครูใน
โรงเรียนเขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร

A study of teaching behavior that emphasizes the cultivation of morality and
ethics in students of teachers in schools in Minburi District, Bangkok.

กฤตยา ภวัครานนท์*

โรงเรียนนานาชาติบรอมส์โกรฟ ประเทศไทย

Email: 243511076@trsu.ac.th

Krittiya Bhavakranon*

Bromsgrove International School, Thailand

Email: 243511076@trsu.ac.th

*Corresponding Author

Received: 14/03/2025

Revised : 25/03/2025

Accepted: 26/03/2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของครูในโรงเรียนเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของครูที่มีภูมิหลังต่างกัน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรมกับภูมิหลังบางประการของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใน เขตมีนบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้าน คุณลักษณะส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังพบว่าครูที่มีเพศต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน ระดับชั้นที่สอน และวิชาที่สอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านอายุและประสบการณ์การสอนของครูไม่พบ ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมหรือพัฒนาครูให้สามารถส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของผู้สอนและผู้เรียนในสังคมที่หลากหลายทาง วัฒนธรรม

คำสำคัญ: พฤติกรรมการสอน, การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

Abstract

This study aimed to: 1) examine the teaching behaviors that emphasize moral and ethical cultivation among teachers in schools located in Min Buri District, Bangkok; 2) compare such teaching behaviors among teachers with different backgrounds; and 3) investigate the relationship between these behaviors and selected demographic factors of teachers. The sample consisted of basic education teachers in Min Buri District. This

quantitative study employed a questionnaire as the data collection instrument. Data were analyzed using descriptive statistics, mean comparisons, and correlation analysis.

The research findings revealed that the overall level of teaching behaviors that emphasize moral and ethical cultivation was at the highest level. The highest mean score was in the area of personal attributes, followed by teacher-student interaction, while the lowest was in instructional management. Furthermore, it was found that teachers of different genders, marital statuses, grade levels taught, and subject areas exhibited significantly different teaching behaviors in various aspects at the .05 level of statistical significance. However, there was no statistically significant relationship between teachers' age or teaching experience and their moral and ethical teaching behaviors.

These findings can serve as a guideline for designing training programs or teacher development curricula that promote moral and ethical cultivation in students in a manner appropriate to the diverse socio-cultural contexts of both teachers and learners.

Keywords: Teaching Behaviors, Cultivation Of Morality And Ethics

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพการศึกษามักถูกจัดให้มีความสำคัญในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย เนื่องจากเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้คนเอาชนะความท้าทายและเตรียมพลเมืองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน หนึ่งในหกยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2560-2579 คือ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และ นำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยวิวัฒนาการและศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ การพัฒนาคนให้มีศักยภาพและคุณภาพสูงที่จะแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความรู้อย่างเหมาะสมจึงเป็นบทบาทและหน้าที่ของการศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ครูผู้สอนควรหมั่นสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจจนทำให้เกิดจิตสำนึกที่ดี และเกิดแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจ ใฝ่รู้ จนเกิดทักษะทางคุณธรรมจริยธรรมที่มั่นคงในตนเอง ครูผู้สอนควรมีการจัดเรียนรู้และการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสม เพื่อพัฒนานักเรียนจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้แก่ผู้เรียนได้ มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน ของครูที่มีภูมิหลังต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน กับภูมิหลังบางประการของครู

คำถามวิจัย

1. พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนเป็นอย่างไร
2. ครูที่มีภูมิหลังต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับภูมิหลังบางประการของครูหรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบการมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน
2. ทำให้ทราบผลต่างของการมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูที่มีเพศ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่สอน และวิชาที่สอนต่างกัน
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน กับอายุ และ ประสบการณ์การสอนของครู

นิยามศัพท์

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง จิตสำนึก และ การประพฤติปฏิบัติ การกระทำของบุคคลที่ดี ที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคน ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดอันถูกต้อง ของบุคคลที่ควรในสิ่งนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยทั่วไปในสังคม การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตสาธารณะ

พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน หมายถึง การกระทำ วิธีการ และการแสดงออกที่ใช้หรือปฏิบัติในการสอน พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนประกอบไปด้วย 4 ด้านดังนี้ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว การเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

การวัดพฤติกรรมการสอน หมายถึง การใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นการประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากสุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยสุด โดยผู้ที่ได้คะแนนมากกว่า แสดงว่ามี พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด ทบทวนทฤษฎี และสร้างเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน Gagné ได้เสนอ “ลำดับขั้นของการเรียนรู้” (Hierarchy of Learning) และ “เหตุการณ์การสอน 9 ขั้นตอน” (Nine Events of Instruction) ซึ่งอธิบายถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบ เช่น การกระตุ้นความสนใจผู้เรียน การแจ้งวัตถุประสงค์
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม แนวคิดของลอว์เรนซ์ โคห์ลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) โคห์ลเบิร์กเสนอ ทฤษฎีพัฒนาการทางศีลธรรม (Theory of Moral Development) ซึ่งแบ่งพัฒนาการด้านคุณธรรมออกเป็น 3 ระดับ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ระดับก่อนจริยธรรม ระดับจริยธรรมทั่วไป และระดับจริยธรรมตามหลักการสากล

3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาหลากหลายที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น Behavioral Ethics and Teaching Ethical Decision Making" บทความนี้แนะนำแนวคิดสำคัญของจริยธรรมเชิงพฤติกรรมและเสนอว่าวิธีการสอนจริยธรรมเชิงพฤติกรรมสามารถมีผลกระทบเชิงบวกต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมของนักเรียน Ethics and Teaching เป็นการศึกษาพิจารณาพื้นฐานในการคิดทางจริยธรรมและเน้นความสำคัญของจริยธรรมต่อบทบาทของครู

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่กำลังสอนในปีการศึกษา 2567 จำนวน 173 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากับครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยวิธีการของทาร์โร ยามาเน่ (พงศเทพ จิระโร. 2567, หน้า 11) ได้ขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง = 121 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ การสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสำรวจพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน ของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ชั้นปีที่สอน วิชาที่สอน ประสบการณ์การสอน (จำนวนปี)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามให้ครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ซึ่งมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นคำถามปลายเปิด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้หาคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) (พงศเทพ จิระโร. 2567, หน้า 16) แบบประเมินชุดนี้หลังจากผ่านการตรวจสอบค่าสอดคล้องระหว่างข้อประเมินกับจุดมุ่งหมายจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านแล้ว ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

ความเที่ยง (Reliability)

ในการศึกษาครั้งนี้คุณภาพด้านความเที่ยงเป็นแบบสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient method) (พงศเทพ จิระโร. 2567, หน้า 19) เกณฑ์สัมประสิทธิ์ความเที่ยงมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 แบบประเมินที่มีคุณภาพควรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงกว่า 0.70 จากแบบประเมินในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง $\alpha = 0.97$

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. จำนวนและค่าร้อยละ ใช้ในการบรรยายข้อมูลทั่วไป
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้บรรยายพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน การแปลงค่าความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์การพิจารณาผลการวัดค่าเฉลี่ยจากมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเลือกใช้การแปลความหมายแบบ Midpoint Average
3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่า t-independent สูตร t- test
4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์การแปรปรวนแบบทางเดียว One-way -ANOVA)
5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ และ ประสบการณ์การสอน (จำนวนปี) กับพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียน โดยสูตร (rxy) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (พงศเทพ จิระโร. 2567, หน้า 24)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของครู ในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร รายด้าน (n=104)

ข้อ	รายการ	Mean	S.D.	ระดับคุณลักษณะ
1	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	4.68	0.44	มากที่สุด
2	ด้านการเตรียมการสอน	4.50	0.56	มากที่สุด
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.67	มาก
4	ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	4.54	0.54	มากที่สุด
รวม		4.62	0.45	มากที่สุด

จากตารางพบว่าพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.62 , S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปน้อย พบว่าพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด (Mean = 4.68, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Mean = 4.54, S.D. = 0.55) ด้านการเตรียมการสอน ((Mean = 4.50, S.D. = 0.56)) ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (Mean = 4.21, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ของครูที่มีเพศแตกต่างกันโดยการทดสอบค่าที (Independent t-test) (n=104)

ตัวแปร	เพศ	N	Mean	S.D.	t	df	Sig
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ชาย	18	4.39	0.63	-3.250	102	0.007
	หญิง	86	4.74	0.37			
ด้านการเตรียมการสอน	ชาย	18	4.33	0.77	-1.345	102	0.058
	หญิง	86	4.53	0.51			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ชาย	18	4.00	0.69	-1.446	102	0.880
	หญิง	86	4.25	0.66			
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	ชาย	18	4.33	0.87	-1.202	18.741	<.001
	หญิง	86	4.59	0.43			
ด้านรวม	ชาย	18	4.39	0.72	-1.576	18.857	<.001
	หญิง	86	4.66	0.36			

จากตารางพบว่า ครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรม การสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ของครูที่นับถือศาสนาแตกต่างกันโดยการ วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) (n=104)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	0.254	2	0.127	0.648	0.525
	ภายในกลุ่ม	19.775	101	0.196		
	รวม	20.029	103			
ด้านการเตรียมการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.625	2	1.313	4.401	0.015
	ภายในกลุ่ม	30.122	101	0.298		
	รวม	32.748	103			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.747	2	1.373	3.185	0.046
	ภายในกลุ่ม	43.558	101	0.431		
	รวม	46.305	103			
ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.608	2	1.304	4.888	0.009
	ภายในกลุ่ม	26.947	101	0.267		
	รวม	29.555	103			
ด้านรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.293	2	0.647	3.295	0.041
	ภายในกลุ่ม	19.822	101	0.196		
	รวม	21.115	103			

จากตารางพบว่า ครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่นับถือศาสนาต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้ นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนต่อศาสนาพุทธและอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ของครูที่สอนระดับชั้นปีที่แตกต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) (n=104)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	1.148	2	0.574	3.071	0.051
	ภายในกลุ่ม	18.881	101	0.187		
	รวม	20.029	103			
ด้านการเตรียมการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.449	2	0.225	.703	0.498
	ภายในกลุ่ม	32.298	101	0.320		
	รวม	32.748	103			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.551	2	0.275	.608	0.546
	ภายในกลุ่ม	45.755	101	0.453		

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
	รวม	46.305	103			
ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.873	2	0.937	3.418	0.037
	ภายในกลุ่ม	27.682	101	0.274		
	รวม	29.555	103			
ด้านรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.185	2	0.593	3.004	0.054
	ภายในกลุ่ม	19.930	101	0.197		
	รวม	21.115	103			

จากตารางพบว่า ครูในโรงเรียนเขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่สอนระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเตรียมการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้ นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านรวมต่อระดับชั้นปีที่สอนทุกคู่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ของครูที่สอนวิชาที่ต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) (n=104)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	2.774	7	0.396	2.205	.040
	ภายในกลุ่ม	17.255	96	0.180		
	รวม	20.029	103			
ด้านการเตรียมการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4.427	7	0.632	2.144	.046
	ภายในกลุ่ม	28.320	96	0.295		
	รวม	32.748	103			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.451	7	0.493	1.104	.367
	ภายในกลุ่ม	42.855	96	0.446		
	รวม	46.305	103			
ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.593	7	0.656	2.523	.020
	ภายในกลุ่ม	24.963	96	0.260		
	รวม	29.555	103			
ด้านรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.854	7	0.693	4.094	<.001
	ภายในกลุ่ม	16.261	96	0.169		
	รวม	21.115	103			

จากตารางพบว่า ครูในโรงเรียนเขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่สอนวิชาต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้ นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านรวมต่อระดับชั้นปีที่สอนทุกคู่ภาษาไทย-อาชีพและเทคโนโลยี และ คู่อาชีพและเทคโนโลยี-สังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านรวม กับ อายุครูผู้สอน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (n=104)

ตัวแปร	อายุ	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ด้านการเตรียมการสอน	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	ด้านรวม
อายุ	1	0.106	-0.074	0.039	0.043	0.091
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	0.106	1	0.404**	0.429**	0.531**	0.671**
ด้านการเตรียมการสอน	-0.074	0.404**	1	0.747**	0.290**	0.278**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.039	0.429**	0.747**	1	0.333**	0.320**
ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	0.043	0.531**	0.290**	0.333**	1	0.910**
รวม	0.091	0.671**	0.278**	0.320**	0.910**	1

จากตารางพบว่า อายุครูมีความสัมพันธ์ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตมินบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านรวม กับ ประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) (n=104)

ตัวแปร	ประสิทธิภาพ	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	ด้านการเตรียมการสอน	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	รวม
ประสิทธิภาพ	1	-0.077	-0.152	0.005	-0.053	-0.043
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	-0.077	1	0.404**	0.429**	0.531**	0.671**
ด้านการเตรียมการสอน	-0.152	0.404**	1	0.747**	0.290**	0.278**
ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.005	0.429**	0.747**	1	0.333**	0.320**
ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน	-0.053	0.531**	0.290**	0.333**	1	0.910**
รวม	-0.043	0.671**	0.278**	0.320**	0.910**	1

จากตารางพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.62 , S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปน้อย พบว่า พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.68, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Mean = 4.54, S.D. = 0.55) ด้านการเตรียมการสอน ((Mean = 4.50, S.D. = 0.56)) ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (Mean = 4.21, S.D. = 0.67)

ครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนต่อสถานภาพสมรสทุกคู่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่นับถือศาสนาต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนต่อศาสนาพุทธและอิสลาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่สอนระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเตรียมการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านรวมต่อระดับชั้นปีที่สอนทุกคู่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานครที่สอนวิชาต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และ ด้านรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการนี้นำค่าเฉลี่ยรายด้านและรวมด้านไปทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการแบบ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนของครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร ด้านรวมต่อระดับชั้นปีที่สอนทุกคู่ ภาษาไทย-อาชีพและเทคโนโลยี และ ค่ออาชีพและเทคโนโลยี-สังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุครู และ ประสบการณ์สอนของครู มีความสัมพันธ์ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และด้านรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลวิจัย

1. พฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยของคุณพบว่าครูในโรงเรียนเขตเมืองบุรีมีพฤติกรรมการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในระดับสูง โดยเฉพาะด้านคุณลักษณะส่วนตัว เช่น ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ และความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระ

นิพัทธ์พล คำภา (2561) ที่ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนศีลาจารย์พัฒนา พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมด้านความมีน้ำใจและความสะอาดในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

2. ความแตกต่างด้านเพศ ศาสนา และวิชาที่สอน การศึกษาของคุณพบว่าครูหญิงมีพฤติกรรมการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าครูชายในบางด้าน และความแตกต่างด้านศาสนาและวิชาที่สอนมีผลต่อพฤติกรรมการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ทรราชพันธ์อุดร (2563) ที่ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง พบว่าปัจจัยด้านเพศและวัฒนธรรมมีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมในนักเรียน

3. อายุและประสบการณ์การสอนไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญผลการวิจัยของคุณระบุว่า อายุและประสบการณ์การสอนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสันติ ธีรปัญญา (2563) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน พบว่าปัจจัยด้านอายุและประสบการณ์ของครูไม่ได้มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมในนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

4. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนงานวิจัยของ ชวน ปรีงคุณ และคณะ (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีในนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคุณที่เน้นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อเสนอแนะจากผลวิจัย

1.1 ควรส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้แก่ครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการอบรม สัมมนา หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการหลักคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน รวมถึงจัดระบบติดตามและประเมินผลพฤติกรรมการสอนเชิงคุณธรรมของครูอย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรใช้ผลการวิจัยในการจัดทำแนวทางหรือคู่มือการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในเขตเมืองและชานเมือง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการสอนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมใน ระดับการศึกษาที่หลากหลาย เช่น ระดับอนุบาล มัธยมศึกษา หรือการศึกษานอกระบบ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง

2.2 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกครู นักเรียน และผู้บริหาร เพื่อเข้าใจแรงจูงใจ วิธีการสอน และผลลัพธ์ของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในเชิงลึก

2.3 ควรศึกษา ผลลัพธ์ของพฤติกรรมการสอนเชิงคุณธรรมต่อพฤติกรรมของนักเรียน โดยตรง เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ

2.4 ควรเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนเชิงคุณธรรม ระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองกับโรงเรียนในชนบท เพื่อดูความแตกต่างตามบริบททางสังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการศาสนา. (2551). **กรมการศาสนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชวน ประจักษ์, คณ. (2564). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านขุนสถาน จังหวัดน่าน. **วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร**, 15(1), 101-112.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2522). **การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวรรตน์ ธัญญศิริ (2561). การบูรณาการคุณธรรมในการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. **วารสารศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 46(1), 185-201.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2567). **เอกสารคำสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา
- พระนิพัทธ์พล คำภา. (2561). **พฤติกรรมการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนศิลาจารย์พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พรทิพย์ หารษาพันธุ์อร. (2563). **แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พระมหาสันติ ธีรปโย. (2563). **แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 3 (บุญช่วยวิทยาการ) จังหวัดนครศรีธรรมราช**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มุทิตา จินอัม และวิชัย เสวกงาม (2562). **แนวทางการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอน ของครูมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม**. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม**, 18(1), 160-169.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2542). **จริยธรรมทางวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

English

- Department of Religious Affairs. (2008). **Department of Religious Affairs**. Bangkok: Cooperative Printing House of Thailand. [In Thai]
- Duangduan Phanthumnavin. (1979). **The development of morality among Thai youth**. Bangkok: Srinakharinwirot University Prasarnmit. [In Thai]
- Gagné, R. M. (1985). **The conditions of learning and theory of instruction (4th ed.)**. New York, NY: Holt, Rinehart and Winston.
- Kohlberg, L. (1981). **The philosophy of moral development: Moral stages and the idea of justice (Vol. 1)**. San Francisco, CA: Harper & Row.

- Ministry of Education. (2008). **Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)**. Bangkok: Kurusapa Ladprao Publishing.[In Thai]
- Nawarat Thanyasiri. (2018). Integrating morality in sex education for secondary school students. **Chulalongkorn University Journal of Education**, 46(1), 185–201. [In Thai]
- Northern Illinois University. (n.d.). **Gagné's Nine Events of Instruction**. Retrieved from <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/gagnes-nine-events-of-instruction.shtml>
- Phongthep Jiraro. (2024). **Instructional materials: Research for learning development**. Faculty of Education, St. Theresa International College. [In Thai]
- Phra Niphitphon Khampha. (2018). **Moral behavior practice according to the eight basic virtues of students at Silacharnpipat School under the Secondary Education Area Office 1** (Master's thesis). Phranakhon Rajabhat University. [In Thai]
- Porntip Hansapanadon. (2020). **Guidelines for enhancing morality and ethics of students in medium-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 30** (Master's thesis). Chaiyaphum Rajabhat University. [In Thai]
- Phra Maha Santi Theerapanyo. (2020). **Guidelines for developing morality and ethics of students at Municipal School 3** (Bunchuay Witthayakharn), Nakhon Si Thammarat Province (Master's thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [In Thai]
- University of Texas at Austin. (2015). **Behavioral ethics and teaching ethical decision making. Ethics Unwrapped**. Retrieved from <https://ethicsunwrapped.utexas.edu/wp-content/uploads/2015/05/EthicalDecisionMaking.pdf>
- Teaching Ethics Journal. (n.d.). **Teaching ethics: The journal of the society for ethics across the curriculum**. Retrieved from <https://www.pdcnet.org/tej>
- Verywell Mind. (2022). **Kohlberg's theory of moral development**. Retrieved from <https://www.verywellmind.com/kohlbergs-theory-of-moral-development-2795071>